

הקדמה למסכת בכורות

1. בכור אדם

א. בכור לירושה—בכור האב

דברים כא, טו-יז

כִּי־תֵהֱיוּ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֶהְיֶה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה וְיִלְדוּ־לוֹ בָּנִים הָאֶחָדָה וְהַשְּׁנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לַשְּׁנוּאָה: וְהָיָה בַּיּוֹם הַנִּחִילוֹ אֶת־בָּנָיו אֶת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת־בֶּן־הָאֶחָדָה עַל־פְּנֵי בֶרֶה־שְׁנוּאָה הַבְּכֹר: כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּרֶה־שְׁנוּאָה יִכִּיר לְתֵת לוֹ פִּי שְׁנֵים בָּכַל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא לוֹ כִּי־הוּא רִאשִׁית אָנוּ לוֹ מִשְׁפָּט הַבְּכֹרָה:

ב. בכור לפדיון—בכור האם

במדבר יח, טו-טז

כָּל פֶּטֶר רָחֵם לְכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָהּ בְּאֵדָם וּבְבִהֶמָּה יִהְיֶה לָּהּ אֵד פְּדָה תִּפְדֶּה אֶת בְּכֹר הָאֵדָם וְאֶת בְּכֹר הַבִּהֶמָּה הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה. וּפְדֻיּוֹ מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, עֶשְׂרִים גֶּרָה הוּא.

2. בכור בהמה טהורה

א. בכור תם—מוקרב על המזבח ובשרו נאכל לכהנים

דברים טו, יט-כ

כָּל־הַבְּכֹר אֲשֶׁר יוֹלֵד בַּבֶּקֶרֶד וּבַצֹּאנֶד הַזָּכָר תִּקְדִּישׁ לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בַּבְּכֹר שׁוֹרְדָּה וְלֹא תִגְזֹז בְּכֹר צֹאנֶךָ: לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְּשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר ה' אֶתָּה וּבֵיתֶךָ:

ב. בכור בעל מום—ניתן לכהנים

דברים טו, כא-כג

וְכִי־יִהְיֶה בּוֹ מוֹם פֶּסֶח אֹז עֹנֶר כֹּל מוֹם רָע לֹא תִזְבְּחֶנּוּ לַה' אֱלֹהֶיךָ: בְּשַׁעֲרֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ הַטְּמֵא וְהַטְּהוֹר יִחְדּוּ כַּצִּבִּי וְכֹאֵיל: רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכַל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפֹּכֶנּוּ כַּמִּים:

3. בכור בהמה טמאה (פטר חמור)—נפדה בשה והשה ניתן לכהנים

שמות יג, יא-יג

וְהָיָה כִּי־יִבְאֶדָה ה' אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָךְ וְלֹאֲבִיתֶיךָ וַיִּתְּנָה לָךְ: וְהַעֲבַרְתָּ כָּל־פֶּטֶר־רָחֵם לַה' וְכָל־פֶּטֶר שֹׁגֵר בַּהֶמָּה אֲשֶׁר יִהְיֶה לָךְ הַזָּכָרִים לַה': וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְּשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוּ וְכֹל בְּכֹר אָדָם בְּבֶקֶד תִּפְדֶּה: